

Zakład Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu — PROCEDURA

CNS: Procedura (pełna)

Przygotowanie do pracy

- Wymienić osuszki jeśli to konieczne.
- Wymienić wypełnienie lub całą rurę spalań jeśli to konieczne.
- Wymienić miedź i wełnę mosiężną lub srebrną w rurze redukcyjnej.
- Wymienić tygiel popiołów jeśli to konieczne.
- Sprawdzić lancę tlenową.

Musi być widoczny prześwit, lanca nie może być zatkana. Do zatkania może dojść jeśli w tyglu popiołów zgromadzi się zbyt dużo materiału.

- Sprawdzić połączenia między elementami aparatu.
- Sprawdzić wszystkie inne niezbędne elementy urządzenia i ich stan.

Standardowe czynności

Rozruch urządzenia

- Założyć owiewkę wyprowadzającą gorące powietrze z tyłu Vario El Cube.
- Włączyć Vario El Cube zielonym guzikiem z prawej strony urządzenia.
- Włączyć program Vario El Cube.

Skrót znajduje się na pasku zadań.

• Ruch referencyjny.

Tylko na pustej karuzeli. Potwierdzić, że opróżniona.

- Właczyć oprogramowanie.
- Busy/Standby aparatura skomunikowana.
- Włączyć gazy techniczne.
- Ustawienie opcji spalania:

Options > Settings > Parameters:

- Combustion tube: 1150 °C.

- Reduction tube: 850 °C.
- Gazy techniczne należy zakręcić jeśli aparatura dopiero się rozgrzewa.
- Poczekać aż się detektor (TCD) osiągnie temperaturę roboczą.

Pole TCD powinno przestać migać i pokazywać wartość powinna wynosić około 60 °C.

W czasie rozgrzewania urządzenia gazy techniczne powinny pozostać zakręcone.

- Ciśnienie robocze gazów:
 - O₂: 2 bar.
 - **He**: **1.2 bar** (1200 mbar).

Przygotowanie do pracy

- W nowym pliku:
 - $-1 \times blank O_2$.
 - 2–3 × blank bez O_2 .

W ślepej próbie najważniejsze jest pole piku. Pustą kapsułkę zwijamy, należy pozbyć się powietrza.

- **2**-**3** × próbki stabilizujące (**RunIn**).

Próbki powinny być możliwie blisko spodziewanego zakresu analitycznego.

- $-2-3 \times \text{wzorzec jako day factor}$.
- Wybór metody dozowania O₂:
 - 2 mg 70 s.
 - -2 mg 80 s.
 - -5 mg 90 s.
 - 10 mg 120 s.

Należy wykorzystywać metodą skutkującą najniższym dozowaniem prowadzącym do pełnego spalenia próbki.

Im wyższa naważka, lub spodziewana zawartość węgla tym dłuższe dozowanie tlenu niezbędne do całkowitego spalenia próbki.

- Można załadować maksymalnie 79 próbek na początku.
 - 80. i kolejne można dołożyć w trakcie, analizator będzie je doliczał. Należy mieć na uwadze maksymalne wypełnienie tygla popiołów.

Pomiar

Można użyć wartości blank i day factor do korekty wyników.

Wyłączenie

• Wystudzenie urządzenia:

Options > Settings > Parameters:

- Combustion tube: 0 °C.

Reduction tube: 0 °C.

- Zakręcić gazy techniczne, przekręcić zawory do oporu.
- Wyłaczenie aparatury poniżej 150 °C

Ostudzenie do tej temperatury zajmuje około 3 godziny.

- Wyłączyć oprogramowanie.
- Wyłączyć Vario El Cube zielonym guzikiem z prawej strony urządzenia.

Diagnostyka urządzenia

Test szczelności

• Urządzenie musi być rozgrzane lub wystudzone.

Nie pracować w trakcie grzania lub schładzania. Stała temperatura. Preferowane prowadzenie testów na zimnym urządzeniu.

• Włączyć program Vario El Cube.

Skrót znajduje się na pasku zadań.

• Ruch referencyjny.

Tylko na **pustej karuzeli**. Potwierdzić, że opróżniona.

• Przy dużej nieszczelności lub zatkaniu układu widać zakłócenia przypływu.

Wykonywanie testów szczelności wymaga schłodzenia kolumn.

- Nieszczelność układu:
 - TCD flow bardzo niski.
 - He flow bardzo wysoki.
 - Ciśnienie spada.
- Zatkanie układu:
 - Oba przepływy niskie.
 - Ciśnienie wysokie.
- Wykonywanie ogólnego testu szczelności (raw leak test):

Options > Diagnostic - Raw leak test > Ok.

 Oprogramowanie pokazuje schemat urządzenia oraz informuje co zrobić oraz z jakich elementów zestawu testowego skorzystać. Zakręcić zawór tlenu.

Start.

Przebieg testów i informacje o aktualnym ciśnieniu.

Po zakończeniu można odkręcić gazy techniczne.

• Wykonanie szczegółowych testów szczelności (fine leak test):

0 (zerowy) jest tożsamy z Raw leak test.

• Day factor.

Mierzenie wzorca każdego dnia analiz. Stosunek pomiaru do teorii. Day factor informuje o korekcie względem faktycznego pomiaru a oczekiwanej wartości.

Inne

- Świeżo zasypane kolumny będą skutkować wzrostem wartości ślepych przy pierwszych próbkach musi się przepalić $(3-4 \times blank)$.
- Dla próbek **ślepych** wprowadzamy **1.000**.
- Method (parametry dozowania tlenu):

Zdefiniowane. Options > Settings > Methods.

- Próbki ślepe (**Blnk**):
 - With O_2 : próbka spalana z tlenem.
 - **Without O₂**: próbka spalana bez tlenu.

W większości przypadków stosujemy **próbki ślepe bez tlenu**. Ale na świeżych zasypach i po zmianach w urządzeniu należy wykonać $1-2 \times Blnk$ z tlenem.

• Wybór metody dozowania tlenu:

Bierzemy próbkę i kilka podobnych naważek z innymi czasami dozowania \mathcal{O}_2 (im mniej tym lepiej). Dopracowujemy dla pewnego rodzaju osadu w wybranych warunkach.

- Wstawienie wiersza w arkuszu: Insert line.
- Zamiana próbek w arkuszu: Swap.
- Wstawienie znacznika stop w wybranym miejscu: Stop tag.
- Zaznaczenie aktualnie analizowanej próbki: Current sample.

Zielone cieniowanie wiersza.

• Zaznaczenie wiersza, do którego zostanie wpisana waga próbki: Current weight.

Żółte cieniowanie wiersza.

• Zatrzymanie analizy przed jej końcem: zielony pasek nie przeskoczy.

Autosampler czeka gotowy do następnej próbki ale trzeba przestawić **current sample** o **jedno** miejsce.

• Przesunięcie autosamplera (karuzeli): System - carousel position.

Konieczne jest usunięcie wszystkich próbek.

- Jeśli chcemy przeanalizować próbkę ${\bf N}$ trzeba zadać pozycję autosamplera ${\bf N}$ -1 (jedną wstecz). Current sample jako ${\bf N}$.
- Zmiana trybu pracy: Mode.
- Zmiana stylu standardów: Math.
- Po otwarciu gazów pozwolić urządzeniu na kilka minut swobodnej pracy Przedmuchanie układu.
- Tryby analizy:
 - Auto: pracuje próbka po próbce do ${\bf ostatniej}$ próbki lub ${\bf stop}$ ${\bf tag}.$

Zależnie od ustawień, po zakończeniu analizy może nastąpić uśpienie urządzenia.

- Single: pracuje w trybie pojedynczej próbki. Czeka po każdej próbce w trybie standby (oczekiwanie).
- Usypianie urządzenia: Sleep (ikonka księżyca).

Urządzenie zrealizuje zadane warunki.

Options > Settings > Sleep/Wake Up

- Combustion tube: 900 °C.

- Reduction tube: 700 °C.

Przy krótkiej przerwie w pracy nie należy schładzać rur.

- Urządzenie najlepiej wybudzać ręcznie, tak aby nie pozostawiać go bez nadzoru.
- Interwały zużycia elementów: Intervals.
- Wymiana elementów: Replace part; przy otwarciu układu gazowego.

Odcina dostęp gazu do urządzenia. Czekać aż ciśnienie spadnie.

- Po zamknięciu układu:

Finished.

- Regulacja zaworu kulowego: Adjust ball valve.
- Regulacja autosamplera (karuzeli): Adjust carousell.
- Wygrzewanie kolumn adsorpcyjnych ${
 m CO_2}$ i ${
 m SO_2}$:
 - Po wymianie kolumny.
 - Przy podejrzeniu zanieczyszczenia.

Colum heatout.

Czynność zajmuje około 30 minut.

• Sterowanie indywidualnymi elementami urządzenia: System test.

• Dziennik i wyjaśnienie błędów: Error buffer.

Rejestr zmian

04.12.2022, MZ – wersja inicjalna Quarto. Rozwinięcie treści.

Maurycy Żarczyński 2022-12-09